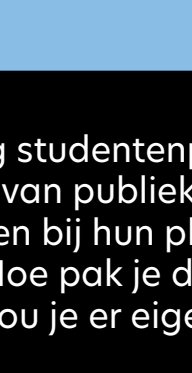
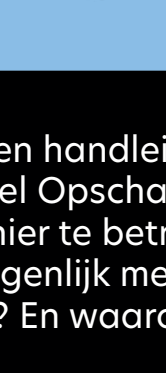

In 10 stappen studenten op een effectieve manier laten meedenken

een samenwerking tussen NJR en KATAPULT

AANJAGERS VAN DE KENNIS VOOR MORGEN

NJR heeft in samenwerking met Katapult een handleiding studentenparticipatie ontwikkeld. Dit stappenplan helpt aanvragers van het Groeifondsvoorstel Opschaling van publiek-private samenwerkingen in het beroeps- onderwijs om studenten op een goede manier te betrekken bij hun planvorming. Want studenten betrekken in jouw werkzaamheden, hoe begin je daar eigenlijk mee? Hoe pak je dat concreet aan en hoe zorg je ervoor dat je ook daadwerkelijk wat met de input kan? En waarom zou je er eigenlijk aan beginnen?

Met behulp van de verschillende fases zoals hieronder beschreven, krijg je hier stap voor stap meer grip op. Deze visual is bedoeld om het proces inzichtelijker te maken, en je handvatten te geven om gewoon aan de slag te gaan. Natuurlijk bepaal je zelf hoe je daar invulling aan geeft, passend bij jouw behoeften en ervaring.

Tot slot, super dat jij aan de slag gaat om studenten (meer) te betrekken bij je werk. De eerste stap heb je met het openen van dit plan al gezet, en bedenk: met een open mind, wat nieuwsgierigheid en een portie lef kom je al een heel eind!

Overzicht stappenplan

Fase I: Oriëntatiefase

- Stap 1: Beargumenteer waarom je input van je studenten wilt
- Stap 2: Bedenk welke studenten je wilt betrekken
- Stap 3: Bepaal (met elkaar) welke rol je studenten wilt geven in de aanvraag

Fase II: Uitvoeringsfase

- Stap 4: Maak duidelijke afspraken met de studenten
- Stap 5: Prikkel de studenten (en jezelf) met brainstormtechnieken
- Stap 6: Bepaal samen met de studenten de haalbaarheid van de ideeën

Fase III: Afrondingsfase

- Stap 7: Verschaf duidelijkheid over het vervolg
- Stap 8: Terugkoppeling en mogelijk vervolg

fase I: oriëntatiefase

grip krijgen op de meerwaarde van jongeren binnen je werk

Stap 1 Beargumenteer waarom je input van je studenten wilt

Waarom deze stap?

Om de bijdrage van studenten volledig tot zijn recht te laten komen, is het belangrijk om duidelijk te krijgen waarom je studenten hierop zou willen bevragen.

Benoem vooraf concreet wat volgens jou de meerwaarde van studentenparticipatie is, helpt om het traject op de meest effectieve manier in te richten.

Daarnaast maak je op deze manier inzichtelijk waarom jij bereid bent om (extra) moeite te doen om deze groep te betrekken bij jouw werkzaamheden.

Hoe doe je dit?

1. Bedenk wat studenten volgens jou zouden kunnen bijdragen, bijvoorbeeld door de volgende vragen te beantwoorden:

- Welke kennis, inzichten of ideeën kunnen studenten inbrengen die nu nog niet in huis is?
- Hoe kan de input van studenten de slagingskans van het traject vergroten?
- Waarom zouden studenten zelf willen meedenken bij dit initiatief?

2. Op basis van deze antwoorden formuleer je vervolgens een concrete motivatie voor het betrekken van studenten en de beoogde meerwaarde voor alle betrokkenen.

Resultaat:

Je kunt in maximaal 3 korte zinnen uitleggen waarom jij (evt. samen met jouw collega's) je gaat inzetten om studenten te betrekken.

Waarom zou jij studenten betrekken?

Waarom is studentenparticipatie interessant voor jou? Wat is de meerwaarde om studenten te betrekken bij het aanvraagproces?

- Kwaliteitsimpuls: door studenten te betrekken kan je de plannen toetsen bij de eindgebruikers, de studenten. Hierdoor sluiten goedgekeurde plannen beter aan op studenten, waarmee de gewenste impact toeneemt.
- Kanarie in de koolmijn: toetsing aan de belevingswereld van studenten fungeert als een sterk filter om slechte plannen te signaleren, en voorkomt zo geldverspilling. Ook kunnen de studenten met hun frisse blik, creativiteit en ervaringsdeskundigheid de aanvraag verbeteren.
- Draagvlak: je wilt aan legitimiteit als studenten zien dat hun mening, vertoekt door generatiegenoten, zijn meegewogen in de besluitvorming.

Belangrijke tip: de positieve impact is vaak pas achteraf, na wat tijd, zichtbaar. Namelijk dat jongeren zich gehoord en gezien voelen en plannen sneller en succesvoller tot stand komen (omdat het plan van te voren gemaakt en getoetst is met de doelgroep).

Voorbeeld betrokkenheid jongeren bij de Maatschappelijke Diensttijd

De rol van jongeren bij de subsidieverlening van de Maatschappelijke Diensttijd is goed praktijkvoorbeeld van betekenisvolle jongerenparticipatie. Bij de start van de maatschappelijke diensttijd (MDT) in 2016 eisten jongeren om een eigen rol te krijgen in de subsidieverlening, en die kregen ze ook. De mening van jongeren is bij MDT op drie verschillende manieren meegenomen in het subsidieaanvraagproces:

- Aanvragers werkten met jongeren uit hun eigen project voor de jongerensamenvatting en flyer, wat onderdeel was van de aanvraag.
- Tijdens de beoordelingsdagen van de aanvragen beoordeelde jongeren in groepjes van drie de aanvragen. Zij beoordeelde de projecten op basis van de jongerensamenvatting en flyer. Deze vorm en hun beoordelingscriteria hebben zij zelf, onder begeleiding van experts, vastgesteld.
- De aanvragers konden op het oordeel de jongeren reageren. Acht jongeren keken aan de hand van de reactie of het oordeel van het panel aangepast moest worden. Zij deden ook mee aan de programmacommissievergaderingen. Hierin spraken zij namens de jongeren, en zorgden ze dat hun beoordeling goed werd meegewogen in de eindscore.

Stap 2

Bedenk welke studenten je wilt betrekken

Waarom deze stap?

'Studenten' als doelgroep is natuurlijk een vrij algemeen begrip. Je hebt jongeren van verschillende leeftijden, met verschillende interesses, talenten, motivaties en diverse leefwerelden. Bij elke doelgroep op past weer een niet iets andere aanpak. Hoe beter jouw aanpak aansluit op de doelgroep, hoe beter (en concreter) het resultaat. Daarom ga je in deze stap je doelgroep specificeren.

Hoe doe je dit?

Breng in kaart welke studenten een belang hebben om betrokken te worden bij dit traject. Dit kun je doen aan de hand van de volgende vragen:

- Welke studenten zouden kunnen bijdragen aan dit initiatief?
- Welke studenten worden geïnteresseerd door dit initiatief?
- Waar gaan ze naar school?
- Wat doen ze in hun vrije tijd?
- Wat vinden ze belangrijk?

* Door je te verplaatsen in hun leefwereld, wordt het makkelijker om verschillende doelgroepen onder studenten te onderscheiden. Na het beantwoorden van bovenstaande vragen, heb je de doelgroep al aardig geconcretiseerd. Om echt tot de kern te komen stel je jezelf vervolgens de controlevraag: **Waarom zouden juist deze studenten betrokken willen zijn bij dit initiatief?**

Na het beantwoorden van bovenstaande vragen, heb je de doelgroep al aardig geconcretiseerd. Om echt tot de kern te komen stel je jezelf vervolgens de controlevraag: **Waarom zouden juist deze studenten betrokken willen zijn bij dit initiatief?**

Resultaat:

Een specifieke doelgroep, die aansluit bij het initiatief.

Tip

Ontwikkel verschillende persona's: welke student zou kunnen bijdragen aan dit initiatief? Wat denkt diegene, wat wil diegene en wat doet diegene? Waarom zou deze student willen bijdragen? Je kan gebruik maken van dit voorbeeld.

Tip

Jongeren hebben verschillende redenen om deel te nemen aan een initiatief. Lees hier ons onderzoek naar de verschillende motivaties van jongeren om zich vrijwillig in te zetten.

En vraag het eens aan jongeren zelf! Wat is belangrijk voor ze, wanneer zouden ze erin wel of juist niet aan willen meedoen?

Stap 3 Bepaal (met elkaar) welke rol je studenten wilt geven in de aanvraag

Een goede valkuil is de betrokkenheidsvragen, volwassenen, bedrijven etc. al van te voren een vorm bedenken voor de participatie van studenten. Om de participatie van studenten echt te laten slagen, is het beste om de vorm van betrokkenheid samen met de studenten te bepalen. Daarbij kan je wel verschillende ideeën en scenario's presenteren. Neem de studenten mee in de ideeën die je hebt over hun betrokkenheid en bepaal met elkaar wat het beste past binnen jullie project. Je kan denken aan de volgende vormen:

Hoe doe je dit?

Bij het betrekken van studenten kan je aan de volgende vormen denken:

- 1. Eenmalige consultatie:** Studenten kunnen eenmalig of een paar keer deelnemen, met als doel om de student te informeren en/of raadplegen. Hierbij is de expertise bij het zijn van een jongere afhankelijk.
Voordeel: beperkte tijdsinzet van de student en bedrijf.
Risico: jongeren zijn geen mede-eigenaar, what's in it for them? Kans dat jongeren afhaken.

- 2. Meedenken en adviseren:** Deze vorm en hun beoordelingscriteria hebben zij zelf, onder begeleiding van experts, vastgesteld. Dit is een iets grotere commitment van de student en wordt de student regelmatig betrokken.
Voordeel: jongeren bepalen mede de koers, zij voelen zich serieus genomen
Risico: jongeren worden alleen gevraagd of hun advies of input, maar zien niet of hun gevraagd advies ook wordt gebruikt.

- 3. Co-creatie:** Betrokkenheid van studenten door middel van werkgroepen. Studenten hebben een bepaalde groep binnen een (werk)groep en krijgen kleine taken die uitgevoerd moeten worden.
Voordeel: jongeren bepalen mede de koers, zij voelen zich serieus genomen én verantwoordelijk door de gegeven taken.
Risico: goed afstemmen tussen de verschillende werkgroepen en regelmatig terugkoppelen onderling.

- 4. In the lead:** De student is erg betrokken en hun verantwoordelijkheid is groot en ligt mogelijk zelfs helemaal bij de jongere. Daarbij worden wel duidelijk afspraken gemaakt over hun inzet.
Voordeel: Echte betekenisvolle jongerenparticipatie, want de jongere is samen met het bedrijf volledig aan zet.
Risico: grote verantwoordelijkheid bij de jongere, daar moeten duidelijke afspraken over worden gemaakt (uren, dagen, verantwoordelijkheden, verantwoording).

Tip

Hier vind je meer toelichting op verschillende vormen van participatie, de participatieladder en handige voorbeelden.

fase II: uitvoeringsfase

grip krijgen op de meerwaarde van jongeren binnen je werk

Stap 4 Maak duidelijke afspraken met de studenten

Wat kan jij bieden?

ga op zoek naar manieren om de intrinsieke motivatie aan te boren. Sommige studenten vinden het leuk om hun vaardigheden verder aan te scherpen of willen juist hun netwerk uitbreiden. Soms is een certificaat een belangrijke voorwaarde.

- Wie zijn er allemaal betrokken in deze planning?
- Wat verwacht jij van de jongeren? Wat is de tijdsinvestering? Zijn er deadlines?
- Wat kunnen de jongeren sowieso niet van jou verwachten?
- Deze vorm en hun beoordelingscriteria hebben zij zelf, onder begeleiding van experts, vastgesteld.
- Regel een passende beloning, bijvoorbeeld reiskostenvergoeding, maar ook andere vormen van waardering zoals een lekkere lunch (voor/na een bijeenkomst) of een inkijkje op een plek waar ze normaal niet komen.

Erg belangrijk: Zorg voor balans

Wat wordt er van studenten verwacht, en is dit in balans met wat ze ervoor terug krijgen?

Tip

Het werkt vaak inspirerend de drempelvergoeding overwachten vooraf openlijk te bespreken en te checken bij elkaar.

Tip

Loop je even vast in het opstellen van een kader? Schrijf dan de 6 meest ontwaarde dingen op die je je kunt bedenken. Vervolgens probeer je elk antwoord om te draaien naar een voorwaarde waar nieuwe ideeën aan moeten voldoen, valia: door is je kader!

Stap 5 Prikkel de studenten (en jezelf) met brainstormtechnieken

Als je aan de slag gaat met studenten kan het helpen om wat technieken achter de hand te hebben om samen op goede ideeën te komen. Hieronder een aantal voorbeelden van brainstormtechnieken:

Voorbeelden brainstormtechnieken:

- 1. Purge techniek:**
 - Alle voor de hand liggende ideeën op papier
 - In x minuten zoveel mogelijk ideeën op papier schrijven
 - Ideeën klassikaal delen en op een whiteboard/online document schrijven
 - Opnieuw in x minuten zoveel mogelijk ideeën opschrijven die nog niet genoemd zijn
 - Klassikaal bespreken en toevoegen aan whiteboard/verzamel document
- 2. Starbursting:**
 - Begin met het notuleren van een idee/vraagstuk op een whiteboard en teken er een zespuntige ster omheen. Elk punt staat voor een vraag: Wie, wat, wanneer, waar, waarom en hoe.
 - Denk na over elke vraag, en hoe deze zich verhoudt tot jullie idee: Wie zal dit project komen, of wanneer is de deadline
- 3. How Now Wow**
 - Hoe ideeën: ideeën die origineel zijn, maar niet uitvoerbaar
 - Now ideeën: ideeën die niet-origineel zijn, maar wel makkelijk uitvoerbaar
 - Wow ideeën: nog niet eerder gepresenteerde ideeën die ook makkelijk te implementeren zijn.

Stap 6 Bepaal samen met de studenten de haalbaarheid van de ideeën

Door ook samen met de studenten keuzes te maken over welke ideeën goed zijn, geef je de studenten eigenaarschap over het proces en behoud je draagvlak voor de verdere uitwerking.

Hoe doe je dit?

- Laat de studenten hun ingebrachte ideeën zelf categoriseren; bijvoorbeeld op haalbaar/niet haalbaar, origineel/niet origineel
- Je kunt de studenten ook in groepjes de ideeën laten analyseren op haalbaarheid (hoe lang duurt het: 1 week, 1 maand, 6 maanden), wat kost het: € 100, € 1000, € 5000), etc.
- Werken met een matrix, waarbij de y-as de ideeën op haalbaarheid toetst, en de x-as op originaliteit. Door verschillende suggesties in de school op te nemen, creëer je een duidelijk overzicht van de input die het meest innovatief én haalbaar lijkt.
- Gezamenlijk stemmen via de songfeelmethode: iedereen verdeelt 1, 3, 5 punten over de beste, meest kansrijke ideeën, waarbij ze 5 punten kunnen geven aan het idee dat ze het beste vinden, 3 punten voor het één na beste idee en 1 punt voor het tweede na beste idee.

Resultaat:

Een inventarisatie van de ideeën met het meeste draagvlak

Tip

Loop je even vast in het opstellen van een kader? Schrijf dan de 6 meest ontwaarde dingen op die je je kunt bedenken. Vervolgens probeer je elk antwoord om te draaien naar een voorwaarde waar nieuwe ideeën aan moeten voldoen, valia: door is je kader!

Stap 7 Verschaf duidelijkheid over het vervolgproject

Waarom deze stap?

De studenten zijn gehoord, er zijn interessante ideeën bedacht of nieuwe inzichten gedeeld vanuit een nieuw perspectief. Wat nu? Voor studenten is het heel belangrijk om te weten wat er met hun input wordt gedaan. Wat zijn de vervolgstappen, hoelang duurt dit ongeveer? Geef studenten duidelijkheid en wees eerlijk en realistisch.

Hoe doe je dit?

Geef duidelijkheid en wees realistisch over de volgende zaken:

- Wat ga je met de input doen, wat gaat er nu concreet gebeuren?
- Welke stappen ga je ondernemen, en kunnen studentenhier een rol in vervullen?
- Welke andere partijen of personen zullen worden betrokken in de volgende stappen?
- Wanneer kunnen de studenten een terugkoppeling verwachten?

Resultaat:

Een concreet overzicht van de vervolprocedure.

fase III: afrondingsfase

grip krijgen op de meerwaarde van jongeren binnen je werk

Stap 8 Terugkoppeling en mogelijk vervolg

Waarom deze stap?

Dit is een cruciale stap voor het proces, omdat het succesvol doorlopen van dit stappenplan valt of staat met deze fase. Middels voorgaande stappen is er een basis gelegd voor betekenisvolle samenwerkingen. Het is de tijd om te kijken hoe je recht aan de gegeven input, en neem je de betrokken studenten echt serieus.

- Hou de studenten op de hoogte van het proces;
- Geef uitleg over de procedures of de stappen die onder namen moeten worden;
- Zorg voor een duidelijke terugkoppeling van de resultaten;
- Wees eerlijk, ook als iets achteraf onmogelijk blijkt of onverwacht vertraging oplevert
- Onderzoek met de studenten of het mogelijk is om hen blijvend te betrekken. Laat bijvoorbeeld een evaluatie uitvoeren door de studenten na een jaar, of hen in te zetten als ambassadeur of raad van advies.

colofon

Ontwikkeld door NJR in samenwerking met Katapult. Vragen of meer info? Expertisebureau@njr.nl Vormgeving: Tom van Hummel, Muna Jonkman

AANJAGERS VAN DE KENNIS VOOR MORGEN